

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи

2021-2022 навчальний рік

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Загальна-медична підготовка

«Психіатрія та наркологія»

(нормативна дисципліна)

Очна форма навчання

галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність /ОКР 221 «Стоматологія»

ОПП «Стоматологія» другого (магістерського) рівня

Курс 4

Силабус навчальної дисципліни розглянуто
на засіданні кафедри психіатрії ,наркології ,
медичної психології та соціальної роботи

Схвалено методичною комісією з проблем
терапевтичного профілю

Протокол від:

“_30_”08_____2021_ року № 10__

Завідувач кафедри

_____
(підпис) проф.Кожина Г.М.
(прізвище та ініціали)

“_”_”_____20__ року

Протокол від:

“_31_”_08_____2021__ року № _1__

Голова

_____
(підпис) проф.Кравчун П.Г.
(прізвище та ініціали)

“_”_”_____20__ року

Розробники си́лабусу:

1.Кожина Г.М., завідувач кафедри психіатрії,наркології та медичної психології, 2.Терьошина І.Ф., доцент кафедри психіатрії,наркології та медичної психології , кандидат медичних наук,

3.Гайчук Л.М., доцент кафедри психіатрії,наркології та медичної психології, кандидат медичних наук,

4.Стрельнікова І.М., доцент кафедри психіатрії,наркології та медичної психології, кандидат медичних наук,

5.Зеленська К.О., доцент кафедри психіатрії,наркології та медичної психології, кандидат медичних наук,

всі викладачі кафедри мають відповідну кваліфікацію ,що стосується викладання дисципліни .

Кафедра є науково-методичним центром з питань психоосвіти

Викладачі Гайчук.Л.М., к.мед.н., доцент кафедри, Терьошина І.Ф., к.мед.н. доцент кафедри, Зеленська К.О. к.мед.н. доцент кафедри

всі викладачі кафедри мають відповідну кваліфікацію ,що стосується викладання дисципліни .

Кафедра є науково-методичним центром з питань психоосвіти

Контактний тел. та E-mail викладача

Тел.Терьошина І.Ф. +3 80(68)318 73 90 E-mail if.teroshyna@knmu.edu.ua

Тел.Гайчук Л.М. +3 80(68)318 73 90 та E-mail lm.haichuk@knmu.edu.ua

Тел Зеленська К.О.+3 80(68)318 73 90 та E-mail ko.zelenska@knmu.edu.ua

Очні консультації, заочні консультації , заочні. Он-лайн консультації: на платформі Moodle або Zoom по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом

Очні консультації, заочні консультації. Он-лайн консультації: на платформі Moodle ,Zoom або GoogleMeet по середам кожного тижня о 14 годині за київським часом.

Локація: 61022, м.Харків, пр. Науки, 4; вул. Академіка Павлова, 46.
Тел./факс (057) 738-10-68.

Клінічні бази кафедри: КНП ХОР «Обласна клінічна психіатрична лікарня №3», Військово-медичний клінічний центр Північного регіону, ДУ «Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України», КНП ХОР «Обласний наркологічний диспансер», ННМК «Університетська клініка» ХНМУ.

E-mail:

kaf.6med.psihiatrii@knmu.edu.ua

Час проведення занять: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця (практичні заняття 8:00-12:15 / 12:25-16:45 у відповідності з розкладом; лекції – 9:20-11:00, 13:20-15:00 у відповідності з розкладом).

Вступ

Силабус освітнього компоненту загальна-медична підготовка «Психіатрія та наркологія»: складена відповідно до Освітньо-професійної програми “Стоматологія” та проекту Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 221 “Стоматологія

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна загальна медична підготовка включає в себе розділ «Психіатрія та наркологія»: закладає основи вивчення студентами клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами; забезпечує формування умінь застосовувати знання з психіатрії та наркології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є різноманітні і глибокі порушення психічної діяльності душевно хворих.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна «Психіатрія та наркологія» базується на вивченні студентами основ загальної психології, соціології, анатомії людини та фізіології людини, патоморфології та патофізіології, деонтології в медицині, психології спілкування, фармакології та інтегрується з цими дисциплінами, та закладає основи вивчення внутрішніх хвороб, педіатрії та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію з ними.

Пререквізити дисципліни загальна психологія, соціологія, анатомія людини, фізіологія людини, патоморфологія та патофізіологія, деонтологія в медицині, медична психологія, психологія спілкування, фармакологія

Кореквізити дисципліни «Медична психологія », «Основи психоаналізу», «Неврологія», «Основи профілактики тютюнопаління алкоголізму, наркоманії, токсикоманії»

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета вивчення Метою вивчення навчальної дисципліни «Психіатрія та наркологія» є придбання студентами теоретичних знань практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами, в тому числі обумовлених прийомом психоактивних речовин, необхідних на первинному рівні надання медичної допомоги

1.2. Завдання вивчення дисципліни «Психіатрія та наркологія» є: вивчення етіології, патогенезу, типів перебігу та клінічних проявів психічних та психосоматичних розладів, визначення попереднього діагнозу психічних та психосоматичних розладів, тактики ведення пацієнтів з психічними розладами, використання методів профілактики психічних та психосоматичних розладів

1.3. Компетентності та результати навчання

1. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<ul style="list-style-type: none"> – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації – Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності (ФК)	<ul style="list-style-type: none"> – Навички опитування – Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів – Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань – Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань – Здатність до діагностування невідкладних станів – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги – Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів – Здатність до визначення тактики ведення осіб з хронічними захворюваннями – Здатність до проведення експертизи працездатності – Здатність до ведення медичної документації – Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції – Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів
----------------------------	--

2. Програмні результати навчання

	<ul style="list-style-type: none"> • Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання. • Визначати негативні фактори навколишнього середовища; аналізувати стан здоров'я певного контингенту; визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту; розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту. Здійснювати аналіз захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику. Проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції. • Організовувати роботу медичного персоналу; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами, організаціями та установами; застосовувати інструменти просування медичних послуг. • Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності. • Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. • Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загально-освітній культурний рівень. • Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності. • Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
--	--

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 1	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Нормативна	
Загальна кількість годин – 30	Спеціальність: 221 «Стоматологія» (шифр і назва)	Рік підготовки:	
		4-й	-й
		Семестр	
		7-й, 8-й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи студента - 10	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Другий (магістерський) рівень	Лекції	
		6 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		10 год.	год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: диф.залік	

2.1 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1.	Предмет та завдання психіатрії та наркології, їх місце серед інших медичних дисциплін. Історія розвитку та сучасний стан психіатрії та наркології. Класифікація психічних розладів та захворювань.	2	вводна
2.	Медичні та соціальні проблеми вживання психоактивних речовин.	2	інформаційна
3.	Невротичні розлади. Масковані депресії.	2	інформаційна
Разом 6			

2.2.1 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Предмет та завдання психіатрії та наркології, історія розвитку. Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Особливості структури психіатричної лікарні й диспансеру. Принципи догляду за психічно хворими.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція, розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
2.	Методи психіатричного дослідження.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
3.	Класифікація психічних розладів, реєстри психічних розладів.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
4.	Порушення відчуттів та сприйняття	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
5.	Порушення пам'яті	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
6.	Порушення мислення та інтелекту	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
7.	Порушення емоцій та ефекторної сфери	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий

				контроль:диф.залік
8.	Порушення свідомості та самосвідомості	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
9.	Психопатологічні синдроми	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
10.	Психічні порушення при інфекційних захворюваннях, опухлях та черепно-мозкових травмах.Патології щелепно-лицевої ділянки.	1	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
11.	Деменції при нейродегенеративних захворюваннях	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
12.	Психічні та поведінкові розлади внаслідок вживання алкоголю	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
13.	Психічні та поведінкові розлади в наслідок вживання наркотичних речовин та речовин, які не внесені в державний перелік наркотиків	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
14.	Нехімічні аддікції	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
15.	Невротичні, пов'язані зі стресом, розлади	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий

				контроль:диф.залік
16.	Фобічні тривожні розлади	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
17.	Обсесивно-компульсивний розлад	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
18.	Реакція на важкий стрес та порушення адаптації. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР).	1	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; лекція,розповідь-пояснення	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
19.	Шизофренія. Премобрідні прояви. Основні клінічні симптоми. Клінічні форми та типи перебігу. Лікування хворих на шизофренію.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення,дослідження психічного стану пацієнта	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
20.	Афективні розлади. Клінічні прояви, типи перебігу. Соматовегетативні еквіваленти депресії. Принципи терапії пацієнтів із афективними розладами.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення,дослідження психічного стану пацієнта	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
21.	Епілепсія, основні симптоми. Клінічна характеристика пароксизму. Класифікація епілепсії.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення,дослідження психічного стану пацієнта	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
22.	Розумова недостатність. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні заходи. Профілактика.	0,5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення,дослідження психічного стану пацієнта	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль:диф.залік
23.	Розлади особистості. Етіологія та патогенез.	0,5	обговорення з викладачем учбових	Поточний контроль: усне опитування,

	Клінічні форми психопатії. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Питання експертизи.		елементів заняття; розповідь-пояснення, дослідження психічного стану пацієнта	виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
24.	Ранній дитячий аутизм. Етіологія та епідеміологія. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування. Профілактика. Питання експертизи та реабілітації.	0.5	обговорення з викладачем учбових елементів заняття; розповідь-пояснення, дослідження психічного стану пацієнта	Поточний контроль: усне опитування, виконання тестових завдань; Підсумковий контроль: диф. залік
Разом		14		

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Історія розвитку науки психіатрії та наркології.	0.5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф. залік
2	Нормативно-правові документи, що регламентують роботу психіатричної служби.	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф. залік
3	Регістри психічних розладів.	0.5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф. залік

			вищої освіти; усне опитування.	
4	Психічні розлади при променевій хворобі.	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
5	Психічні порушення при гострих та хронічних інтоксикаціях.	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
6	Вікові та гендерні особливості вживання алкоголю	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
7	Вікові та гендерні особливості вживання наркотичних речовин та речовин, які не внесені в державний перелік наркотичних речовин	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять; діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування, самоконтроль, контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
8	Психічні розлади	1	Обговорення	Поточний контроль: усне

	при ВІЛ - інфекції/СНІДі		вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	опитування ,самоконтроль,контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
9	Соматоформні розлади	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль,контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
1	Стрес, дістрес, психічна травма	0.5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль,контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
1	Ларвировані депресії	0.5	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних занять;діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль,контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль: Диф.залік
1	Шизотипові та шизоафективні розлади	1	Обговорення вивченого самостійно матеріалу під час практичних	Поточний контроль: усне опитування ,самоконтроль,контроль на підсумковому занятті за розділом Підсумковий контроль:

			занять;діалог з здобувачами вищої освіти; усне опитування.	Диф.залік
	Разом	10		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти

Оцінювання успішності навчальної діяльності здобувачів освіти здійснюється згідно «Інструкції оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/instr_ocin21.docx

3.1 Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД, ЗНД).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) - це навчальна діяльність студента впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД передбачена для дисциплін, вивчення яких в поточному семестрі не закінчується. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення дисципліни (або її частини), що закінчуються оцінкою з формою контролю «диференційований залік» ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю є «іспит» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)», що додається автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120.

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів...» Перерахунок середньої оцінки за поточну навчальну діяльність (ПНД) у багатобальну шкалу, для дисциплін, що завершуються іспитом проводиться за таблицею 1. Для допуску до ДЗ студент має отримати від 70 до 120 балів.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81

4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

3.2 Проведення та оцінювання ДЗ

ДЗ відбувається під час останнього заняття та передбачає наступні контрольні елементи:

1) Вирішення пакету тестових завдань Критерій оцінювання – **90%** вірно вирішених завдань

2) Завдання щодо оцінювання теоретичних знань за всіма темами дисципліни

3) Завдання для засвоєння практичних навичок під час проведення в день іспиту

Завдання щодо оцінювання теоретичних і практичних знань представлені в одному білеті та оцінюються за таблицями 4 та 7

Таблиця 4

Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти з дисциплін

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

повторним вивченням залікового кредиту	
Зокрема, критерії оцінювання практичних навичок з дисциплін	
«Відмінно»	Студент відповідає високому (творчому) рівню компетентності: студент виявляє особливі творчі здібності, без помилок самостійно демонструє виконання практичних умінь та володіє системними теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.) та має здібності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях.
«Добре»	Студент самостійно демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі неточності, які швидко виправляє, володіє теоретичними знаннями (знає методику виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.)
«Задовільно»	Студент демонструє виконання практичних умінь, допускаючи деякі помилки, які може виправити при корекції їх викладачем, володіє задовільними теоретичними знаннями (знає основні положення методики виконання практичних навичок, показання та протипоказання, можливі ускладнення, та ін.).
«Незадовільно»	Студент не може самостійно продемонструвати практичні вміння (виконує їх, допускаючи грубі помилки), не володіє достатнім рівнем теоретичних знань (не знає методики виконання практичних навичок, показань і протипоказань, можливих ускладнень, та ін.).

Таблиця 7

Оцінювання теоретичних знань та практичних навичок, якщо вони представлені в одному білеті.

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами, які включають теоретичну та практичну частини дисципліни	За кожен відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

3) Оцінювання засвоєння практичних навичок під час проведення в день ДЗ за таблицями 4 та 7

3.3 Оцінка з дисципліни

Для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «ДЗ», передбачається, що допуск до визначається у балах ЗНД від 70 до 120, при відсутності пропусків аудиторних занять та лекцій. Пропуски аудиторних занять та лекцій повинні бути відпрацьовані в обов'язковому порядку. ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів. Оцінка з дисципліни - є сума балів за ЗНД, ІЗЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

ІЗЗ(індивідуальні завдання здобувача) оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни або її частини, при проведенні «диференційованого заліку»

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів.

Здобувачам освіти, які виконали вимоги програм навчальних дисциплін та були допущені до складання підсумкового контролю але не склали його або не з'явилися виставляється оцінка **Фх**.

Здобувачам освіти, які були не допущені до складання «ДЗ», у зв'язку з недостатньою кількістю балів за ЗНД кафедра виставляє у відомість відмітку «не допущено» (оцінка **Г**).

Здобувачу освіти, який допущений до складання диференційованого заліку, але не з'явився на його складання, кафедра виставляє у відомість відмітку «не з'явився» (оцінка **Фх**).

Декан розглядає причину пропуску диференційованого заліку : «поважна» або «неповажна». У разі якщо неявка була «неповажною» декан виставляє відмітку «незадовільно».

Після проведення семестрового контролю для дисциплін, або їх частин, що закінчуються формою контролю «ДЗ», відповідальний за організацію навчально-методичної роботи на кафедрі або викладач виставляють здобувачу освіти відповідну оцінку за таблицею 3 у індивідуальний навчальний план здобувача освіти та заповнює відомості успішності з дисципліни

Ліквідація академічної заборгованості (відпрацювання). Відпрацювання проводяться згідно положенню про відпрацювання ХНМУ

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

3.4.Перелік питань до диф.заліку

- 1.Предмет, завдання психіатрії та наркології
- 2.Основні етапи розвитку психіатрії та досягнення вітчизняних вчених
- 3.Структура психіатричної та наркологічної допомоги, психіатричної лікарні й диспансеру.
- 4.Принципи догляду за психічно хворими.
- 5.Основні етіопатогенетичні механізми розвитку психічної патології
- 6.Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.
- 7.Роль лікаря соматичного профілю в наданні медичної допомоги хворим із симптоматичними психічними порушеннями.
- 8.Перша і невідкладна допомога хворим із психічними порушеннями, основні показання до госпіталізації.
- 9.Методика клініко-психопатологічного дослідження.
- 10.Характеристика реєстрів психічних розладів, синдромологічна та нозологічна класифікація психічної патології
- 11.Принципи та методи лікування психічних захворювань та розладів.
- 12.Принципи та методи психосоціальної реабілітації психічно хворих та профілактики психічних захворювань. Психосвіта.
- 13.Класифікація та визначення порушень відчуттів та сприймань.
- 14.Класифікація та визначення порушень пам'яті та уваги.
- 15.Класифікація та визначення порушень мислення та інтелекту
- 16.Класифікація та визначення порушень емоцій
- 17.Класифікація та визначення порушень ефекторної сфери
18. Синдроми пригнічення та потьмарення свідомості
- 19.Особливості догляду, спостереження, транспортування хворих із порушенням свідомості.
- 20.Непсихотичні синдроми.
- 21.Психотичні синдроми.
- 22.Дефектно-органічні синдроми.
- 23.Основні клінічні форми соматогенних психозів.
- 24.Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики психічних розладів при ендокринних та соматичних захворюваннях.
- 25.Психічні порушення внаслідок гострих та хронічних інфекцій, гострих отруєннях та хронічних інтоксикаціях, принципи їх лікування.
- 26.Психічні розлади у ВІЛ-інфікованих.
- 27.Принципи лікування психічних розладів при гострих і хронічних інфекціях.
- 28.Психічні порушення внаслідок черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика.
- 29.Поняття, психоактивних речовин, феноменів вживання та залежності, наркоманічного синдрому.
- 30.Просте алкогольне сп'яніння, його ступені, індивідуальні особливості, діагностика, патологічне алкогольне сп'яніння, надання медичної допомоги при гострих алкогольних отруєннях.
- 31.Алкоголізм, його критерії, стадії, діагностика алкогольного абстинентного стану, медична допомога.
- 32.Металкогольні психози: діагностика початкових проявів, попередження подальшого розвитку, лікування.

- 33.Клінічні особливості психічних розладів внаслідок вживання опіатів, канабіоїдів, седативних та снодійних препаратів, кокаїну та інших психостимуляторів, галюциногенів, літких розчинників, нікотину, кофеїн вміщуючих продуктів.
- 34.Клінічні особливості нехімічних аддікцій.
- 35.Поняття психогенного розладу, класифікація невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
36. Клінічні особливості емоційно-стресових та адаптаційних реакцій, неврозів: неврастенії, тривожних розладів, obsесивно-компульсивного розладу, дисоціативних розладів, депресивних та соматоформних розладів, посттравматичного стресового розладу.
- 37.Профілактика та лікування невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
- 38.Шизофренія: визначення, основні клінічні форми та типи перебігу шизофренії.
- 39.Принципи терапії шизофренії
- 40.Клінічна картина афективних розладів. Біполярний афективний розлад та рекурентний депресивний розлад.
- 41.Принципи терапії хворих на афективні розлади.
- 42.Суїцидальна поведінка при психічних захворюваннях. Антисуїцидальна терапія. Психопрофілактика суїцидальної поведінки.
- 43.Епілепсія. Класифікація. Психічні порушення у хворих на епілепсію. Принципи терапії хворих на епілепсію та психічних порушень.
- 44.Епілептичний статус і лікувальні заходи щодо виведення хворого з цього стану.
- 45.Розлади особистості та поведінки у дорослих, фактори, що сприяють їх розвитку..
- 46.Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики розладів особистості та поведінки у дорослих.
- 47.Порушення розумового розвитку
- 49.Розлади спектру аутизму.
- 50.Клінічні прояви аутизму. Діагностика. Лікування. Принципи терапії та реабілітації, профілактика.

Перелік практичних навичок:

- 1.Провести клінічне обстеження хворого та описати психічний статус, проаналізувати дані клінічного та параклінічного дослідження та поставити попередній діагноз психічного розладу.
- 2.Визначити психотичний чи непсихотичний рівень психічного порушення у хворого.
- 3.Визначити наявність у хворого показань для невідкладної госпіталізації.
- 4.Вміти надати невідкладну допомогу: при психомоторному збудженні, при епілептичному статусі, ускладненнях лікування психотропними препаратами, відмові від їжі, ступорі.
- 5.Визначити тактику ведення хворого з психічним розладом або залежністю.
- 6.Призначити один із адекватних стану хворого психотропних препаратів у дозах, відповідних до стану хворого.
- 7.Дати психосвітні рекомендації хворому та його родичам

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Вимоги дисципліни. Щоб досягти мети навчання і успішно пройти курс, необхідно: з першого дня включитися в роботу; регулярно відвідувати заняття, читати матеріал попередньо, до його розгляду на практичному занятті; виконувати всі необхідні завдання і працювати щодня; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися за допомогою і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Відвідування занять та поведінка. Студентам необхідно не спізнюватися і не пропускати заняття; приходити на кафедру одягненими в медичний халат, мати змінне взуття, мати при собі, маску, зошит, ручку. До початку занять на клінічній базі кафедри студенти повинні пройти медогляд і мати санітарну книжку з допуском для роботи в лікувальному закладі.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Студенти з особливими освітніми потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, зв'яжіться з викладачем.

Рекомендації щодо успішного складання дисципліни: активність здобувачів вищої освіти під час практичного заняття, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

Техніка безпеки. Всі студенти повинні обов'язково пройти інструктаж з техніки безпеки, який проводиться на початку першого заняття. Інструктаж проводить викладач академічної групи або відповідальна особа, згідно з інструкцією затвердженій наказом ХНМУ із записом у відповідному журналі.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності. Списування та плагіат при підготовці студентських наукових робіт не допускаються. Використання електронних гаджетів (мобільний телефон, планшет) не допускається в ході практичних занять, лекцій та при проведенні всіх видів контролю.

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

6. Рекомендована література

Базова

1. Психіатрія і наркологія [Підручник] / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та інші.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. – К.: Медицина, 2009. – 488 с.
2. Дитяча психіатрія [Підручник] / Г.М. Кожина, В.Д. Мішиєв, В.І. Коростій та інші.; за ред. Г.М. Кожини, В.Д. Мішиєва. – К.: ВСВ «Медицина», 2014. – 376 с.
3. Наркологія [Підручник] / В.Л. Гавенко, Г.О. Самардакова, І.А. Григорова та інші.; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. – Х.: Регіон-інформ, 2003. – 244 с.
4. Довідник сімейного лікаря з питань психосоматики / Н.О. Марута, В.І. Коростій, Г.М. Кожина та інші. – К.: «Здоров'я», 2012. – 384 с.

Допоміжна

1. Словник – довідник психіатричних термінів [Навчальний посібник] / Г.М. Кожина, Самардакова Г.О., Коростій В.І. та інші. - ФОП Шейніна Є.В., 2012. - 176 с.
  2. Органічні психічні розлади внаслідок соматичних захворювань: когнітивні та емоційні порушення. / Г.М. Кожина Григорова І.А., Коростій В.І. та інші. - Харків: Раритети України, 2012. – 120 с.
  3. Когнітивні та емоційні порушення внаслідок соматичних захворювань у осіб працездатного віку / Г.М. Кожина Григорова І.А., Коростій В.І. та інші. - Харків: Раритети України, 2011. - 80 с.
  4. Основні органічні захворювання головного мозку. [Навчальний посібник] / Гавенко В.Л., Г.М. Кожина Коростій В.І. та інші. - Харків, НТУХПІ, 2008. - 228 с.
16. Інформаційні ресурси